

2020-03-30

Preliminär lista över möjliga åtgärder, utöver torskfiskerelaterade sådana, att skydda och säkra återhämtning av torskbestånd i svenska vatten

- för synpunkter och kompletteringar från berörda myndigheter och organisationer

Detta dokument utgör ett arbetsmaterial i Havs- och vattenmyndighetens uppdrag från Regeringen att senast 1 juni 2020 föreslå åtgärder, utöver sådana som är fiskerelaterade, för att skydda bestånden av torsk. Listan baserar sig på inspel och underlag till arbetet fram till slutet av mars 2020 om möjliga åtgärder och är inte en reflektion av vilka åtgärder HaV rekommenderar. Listan är inte komplett utan endast ett underlag för berörda myndigheter och organisationer att kunna bidra med synpunkter och kompletterande information om möjliga åtgärder, deras effekter och konsekvenser vid intressentmöte 4 april 2020, eller skriftligen senast 17 april 2020 till havochvatten@havochvatten.se med kopia till andreas.bryhn@slu.se märkta med diarienummer 1356-20.

Förutom de mer direkta åtgärder som listas nedan har ytterligare behov av kunskapsuppbyggnad och åtgärder för att bromsa klimatförändringar lyfts som viktiga för att bidra till livskraftiga torskbestånd.

1. Kompletterande skydd och restaurering av torsken livsmiljöer

Risakanalys av negativ påverkan på viktiga livsmiljöer för torsk samt införande ytterligare skyddsåtgärder, t.ex. genom områdesskydd, miljöprövning, strandskydd eller annan reglering av aktiviteter som stör torskens fortplantning, födotillgång och överlevnad (såsom ljudföroreningar, fysisk påverkan på livsmiljöer och föda, uppgrumling av sediment i lekorna, etc.). Identifiera och restaurera viktiga livsmiljöer för torsk såsom förlorade hårbottenhabitat, ålgräsängar, mjukbottnar eller andra viktiga livsmiljöer.

2. Habitatförstärkning i form av artificiella rev

Installation av artificiella rev för att ge ökade tätheter av torsk lokalt. Kräver riskbedömning av vidare ekosystemeffekter av konstgjord habitatförändring samt troligen kombination med skyddsåtgärder.

3. Begränsning av predation från marina däggdjur och fågel i avgränsade områden

Genom jakt, ljudskrämmor eller på annat sätt försvaga lokala kolonier av sjöfågel eller säl för att begränsa predation på torsk i områden som är speciellt viktiga för torsk, t.ex. för att förstärka effekter av andra förvaltningsåtgärder såsom fredningsområden, artificiella rev, utsättningar, etc. Kräver riskbedömning av genetiska effekter samt troligen kombination med skyddsåtgärder.

4. Matning av torsk

Mata torsk i fångenskap som sedan släpps ut eller mata torsk i havet för att öka mängd, storlek och förökningsmöjligheter lokalt. Kräver riskbedömning av vidare ekosystemeffekter och eventuell beteendeförändring.

5. Utsättning av torsk

Sätta ut torsk från Norge eller Kattegatt/Öresund i kustnära områden vid Bohuslänskusten för att återskapa lokala kustnära bestånd. Kräver riskbedömning av genetiska effekter samt troligen kombination med skyddsåtgärder.

6. Mekanisk syresättning av bottnar i avgränsade områden

Mekanisk syresättning av bottnar i avgränsade områden där torsk födosöker men inte leker, t.ex. i Gotlandsdjupet.

7. Stärkt reglering och åtgärdsarbete för att minska övergödning och farliga ämnen i Östersjön

Stärkt reglering, samverkan och genomförande av åtgärder för att minska övergödning och farliga ämnen (miljögifter och marint skräp) nationellt och inom ramen för HELCOMs handlingsplan för Östersjöns havsmiljö (Baltic Sea Action Plan) för att på lång sikt bidra till bättre livsmiljöer (bl.a. bottenmiljöer) och kondition för torsk. Utökad arbete med detektion och undersökning av effekter av miljögifter på torsk och andra delar av näringskedjan för att styra åtgärdsarbetet.

8. Avlägsnande och förhindrande av förlorade fiskeredskap

Kartlägga riskområden och avlägsna förlorade fiskeredskap i torskens livsmiljöer, samt förstärkning av preventivt åtgärder och reglering för att förhindra spökfiske av torsk.

9. Utveckling, reglering och kontroll av metoder för att öka överlevnad av bifångad torsk

Utvärdera och vidareutveckla metoder, regelverk och kontrollåtgärder för att hantering av bifångad torsk för att förbättra överlevnad när den släpps ut, t.ex. användning av återutsättningsrör för att undvika sjöfågelpredation.

10. Metodutveckling, reglering och kontroll för att minska risk för bifångst av torsk

Utvärdera risk för bifångst av torsk i olika fisken, samt utveckla redskap, metoder, regler och kontrollmekanismer för att minimera risken för bifångst av torsk.

11. Anpassning av fiske på andra bestånd för att förbättra födotillgång för torsk

Riktat fiske efter plattfisk som konkurrerar med torsk om föda eller minskning av skarpsillsfiske i områden där torsk födosöker.